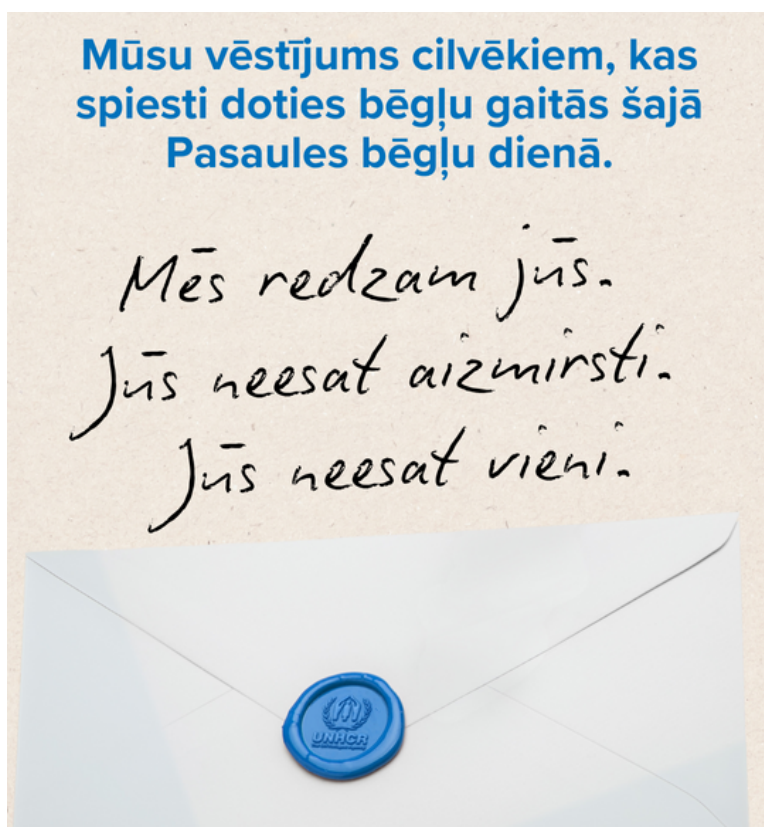

AKTUALITĀTES PATVĒRUMA TIESĪBĀS

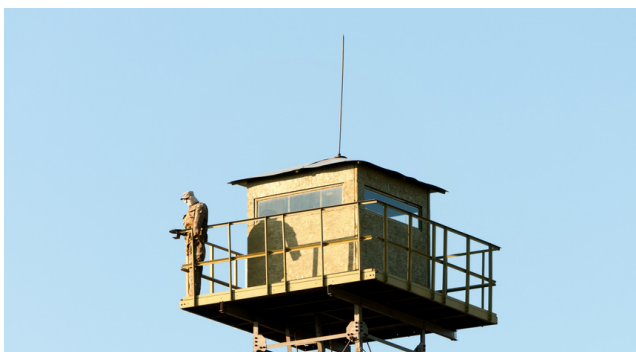
Katru gadu 20. jūnijā visā pasaulē tiek atzīmēta Starptautiskā bēgļu diena.

Jaunumi

**Tiesu
prakse**

**Ziņojumi,
pētījumi,
publikācijas**

Tendences

Pieejamie statistikas dati par 2025. gada pirmajiem 5 mēnešiem*

Uz Latvijas – Baltkrievijas zaļās robežas ir atturētas **3 977 personas** no mēģinājuma nelikumīgi šķērsot valsts ārējo robežu. Aizturēto personu pilsonības: Somālija, Maroka, Alžīrija, Sudāna, Kamerūna, Jemena un Gvineja.

Humānu apsvērumu dēļ valstī ļauts palikt 12 personām, visas pieprasīja patvērumu.

No Lietuvas pārņemtas **92** personas (91 persona pieprasīja patvērumu) un rindā vēl gaida 40 personas.

Patvēruma meklētāju izmitināšanas centros atrodas **225** personas: Liepnā - 67, Muceniekos – 158.

PMLP, VR un IeM strādā pie ES Migrācijas un patvēruma pakta ieviešanas. Pastāv izaicinājumi saistībā ar jauno robežprocedūru, jo tā prasīs gan kapacitāti lēmumu pieņemšanai īsos termiņos, gan arī nepieciešamību būvēt jaunu multifunkcionālu centru, kurā tiks izmitināti aizturētie ārzemnieki, patvēruma meklētāji un personas, kurām tiks piemērota robežprocedūra.

Aizturēšanas centri

Mucenieku aizturēšanas centrā tiek izmitināti tikai patvēruma meklētāji, bet Daugavpils aizturēšanas centrā – gan patvēruma meklētāji, gan ārzemnieki. Abu centru maksimālā kapacitāte ir 84 vietas.

Uz 29.05.2025 Mucenieku aizturēšanas centrā izmitinātas 76 personas un Daugavpils aizturēšanas centrā - 64 personas. Statistika mainās pa stundām. No 295 personām, kas pieprasīja patvērumu, **241** persona vismaz reizi ir pabijusi aizturēšanas centrā. 54 personas nebija aizturētas jau sākotnēji, jo nebija pamata.

Piešķirtie statusi

Ir saņemti **295 pirmreizējie** patvēruma pieteikumi. Visvairāk pieteikumu ir no **Tadžikistānas** – 70, tālāk seko **Afganistāna** – 49 un **Somālija** - 43. Tām seko Alžīrija, Gvineja, Krievija, Maroka, Baltkrievija, Sīrija un Pakistāna.

Pilsonības un mīlgācijas lietu pārvalde šogad **30** personām ir piešķīrusi bēgļa statusu un **31** personai - alternatīvo statusu.

Bēgļa statuss visvairāk piešķirts **Afganistānas, Baltkrievijas, Krievijas** pilsoņiem, savukārt alternatīvo statusu visvairāk ieguva **Afganistānas, Ukrainas, Palestīnas, Jemenas** un **Mali** pilsoņi.

* Valsts robežsardzes un Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes (PMLP) sniegtā informācija Saeimas Pilsonības, migrācijas un saliedētības komisijas 28.05.2025 sēdē.

Ukraiņi Latvijā

Latvijā kopumā reģistrēti 30 920 Ukrainas iedzīvotāji ar pagaidu aizsardzības statusu.

No tiem 18 600 šo statusu ir zaudējuši — galvenokārt tādēļ, ka nav pagarinājuši uzturēšanās atļauju mēneša laikā pēc tās termiņa beigām.

Sociālā drošība

Latvijā ir pieņemti grozījumi Ukrainas civiliedzīvotāju atbalsta likumā, kas paredz, ka no 2025. gada maija Ukrainas civiliedzīvotājiem ar piešķirtu pagaidu aizsardzību neapliekamais minimums tiek pielīdzināts Latvijas iedzīvotājiem.

Tas nozīmē, ka Ukrainas bēgļiem, kuri strādā Latvijā, tiek piemēroti tādi paši iedzīvotāju ienākuma nodokļa atvieglojumi kā Latvijas pilsoņiem un pastāvīgajiem iedzīvotājiem.

LATVIJAS REPUBLIKAS					
13. SAEIMA					
1. Nr. 1176/Lp13 Imigrācijas likums					
14. Saeimas likumprojekta Nr. 56/Lp14					
	Iesniegts	Prezidijs	Nodošana komis.	1. lasījums	2. lasījums
Datums	07.10.2021	11.10.2021	14.10.2021	16.12.2021	
Rezultāts			Nod. kom.	Pieņemts	
Dok. nr.			<u>4803, 4803A</u>	<u>5148</u>	
Termiņš					Priekšlikumi lī 28.02.2022
Šobrīd spēkā esošā likuma redakcija: Likumi.					

Jaunais Imigrācijas likums

Latvijas Cilvēktiesību centrs (LCC) iesniedza priekšlikumus Saeimas Aizsardzības, iekšlietu un korupcijas novēršanas komisijai saistībā ar jauno likumprojektu "Imigrācijas likums".

Priekšlikumi fokusējas uz personu ar starptautisko aizsardzību tiesību un tiesisko interešu aizsardzību — īpaši attiecībā uz ģimenes atkalapvienošanas procedūru atvieglošanu un tiesību apjoma saglabāšanu.

Pamatojoties uz līdzšinējo praksi, LCC iesaka ieviest jaunu tiesību normu, kas ļautu atrisināt situācijas, kurās personai nevar piešķirt starptautisko aizsardzību, taču viņas izraidīšana uz izcelsmes valsti būtu pretrunā ar Latvijas uzņemtajām starptautiskajām saistībām.

VEBINĀRS TULKIEM PATVĒRUMA LIETĀS

16. aprīlī LCC pirmo reizi rīkoja vebināru profesionāliem tulkiem, kuri ikdienā strādā ar patvēruma lietām.

Vebinārā piedalījās 28 dalībnieki. No tiem 13 bija tulki un tulkotāji, 8 – tiesu tulki un tulkotāji, bet 7 pārstāvēja dažādas citas jomas, tostarp studenti, juristi, Mucenieku izmitināšanas centra pārstāvis un valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības organizatori.

Vebināra pirmajā daļā ar prezentāciju uzstājās Dr. philol. Ingrīda Kleinhofa, iepazīstinot dalībniekus ar tulkošanas specifiku patvēruma lietās un pievēršot uzmanību darba ētikas jautājumiem. Otrajā daļā tika sniegta prezentācija par patvēruma procedūru, kā arī biežāk lietotajiem jēdzieniem un koncepcijām.

Patiess prieks gan par lielo dalībnieku skaitu, gan par diskusijas laikā uzdotajiem sarežģītajiem jautājumiem. Pateicamies visiem dalībniekiem par sniegto atgriezenisko saikni un vēlamies padalīties ar vienu no atsauksmēm, ko atstāja kāds no dalībniekiem.

“
This webinar helped me understand my role much better. I learned what I should do and also what I should not do when interpreting asylum seekers. The content was very clear and useful, especially for real situations we face.
”

CONVENTION

RELATING TO THE STATUS OF STATELESS PERSONS

Pēc 10 gadus ilgstoša procesa, sievietē iegūst bezvalstnieka statusu

Kādas sievietes ceļš līdz bezvalstnieka statusa saņemšanai bijis īpaši sarežģīts un ilgs. Viņa dzimusi Uzbekistānā, bērnībā kopā ar māti pārcēlusies uz Ukrainu, vēlāk – uz Krieviju. 1989. gadā viņa ieradās un apmetās uz dzīvi Latvijā. No dokumentiem bija saglabājusies tikai izziņa par dzimšanas faktu, ko izsniegusi Uzbekistānas kompetentā iestāde, PSRS pase un darba grāmatiņa.

2015. gadā sieviete vērsās Pilsongribas un migrācijas lietu pārvaldē, lai sāktu bezvalstnieka statusa noteikšanas procesu.

Tas izrādījās īpaši sarežģīts, jo bija nepieciešams vienlaikus saņemt aktuālas izziņas no trīs dažādu valstu iestādēm – Uzbekistānas, Ukrainas un Krievijas.

2024. gadā sieviete vērsās LCC, lai saņemtu palīdzību komunikācijā ar Uzbekistānas un Krievijas valsts iestādēm. Sadarbības laikā, tika nosūtīti vairāki iesniegumi kompetentajām iestādēm. Rezultātā abas šo valstu kompetentās iestādes sniedza informāciju PMLP, un, pamatojoties uz to, 2025. gada 1. aprīlī PMLP pieņēma lēmumu atzīt sievieti par bezvalstnieci.

Ievai Raubiško piespriests sods par bēgļu atbalstīšanu pie robežas

"Tiesa ņēma vērā, ka apsūdzētās izdarītais noziedzīgais nodarījums būtiski atšķiras no citiem līdzīgiem nodarījumiem, jo netika veikts aiz mantkārības, bet nolūkā palīdzēt grūtībā nonākušiem migrantiem, kas iestrēga Latvijas Republikas un Baltkrievijas Republikas pierobežā saistībā ar migrācijas krīzi uz starpvalstu robežām."

Ivars Dzindzuks, Latgales rajona tiesas tiesnesis

20.08.2025. Latgales rajona tiesa Rēzeknē ir atzinusi "Gribu palīdzēt bēgļiem" aktivisti Ievu Raubiško par vainīgu nelikumīgas robežas šķērsošanas atbalstīšanā un viņai piespriests sods — 200 stundas sabiedriskā darba.

Apsūdzība balstījās uz Krimināllikuma 20. panta otro daļu un 284. panta otro daļu, kas paredz atbildību par nelikumīgas robežas šķērsošanas organizēšanu. Taču tiesa uzskatīja, ka: "I. Raubiško izdarīja noziedzīgu nodarījumu no apsūdzības atšķirīgos apstākļos, proti, atbalstīja Sīrijas pilsoņu grupas valsts ārējās robežas tiešu nelikumīgu šķērsošanu".

Tiesa, pasludinot saīsināto spriedumu, norādīja, ka motīvs tika vērtēts kā humāns, taču izvēlētās metodes — pretlikumīgas.

Ieva Raubiško tiesā savu vainu neatzina, uzsverot atšķirību starp humānas palīdzības sniegšanu un cilvēku pārvadāšanu atļūdzības dēļ. Ar Ievas Raubiško pēdējo vārdu var iepazīties [šeit](#).

Biedrība "Gribu palīdzēt bēgļiem" pēc sprieduma paziņošanas izteica [bažas](#), ka šis lēmums var veicināt humānās palīdzības "kriminalizāciju" Latvijā un saasināt humāno krīzi pie robežas. Viņi paziņoja arī par plāniem pārsūdzēt spriedumu. Pilsoniskās sabiedrības atklātā vēstule pieejama [šeit](#).

Rēzeknes tiesa atceļ PMLP lēmumu

PĀRSŪTĪŠANA UZ ATBILDĪGO DALĪBVALSTI - UNGĀRIJU

Patvēruma meklētājs no Tadžikistānas Latvijā pieprasīja patvērumu. Taču izrādījās, ka viņš iepriekš bija saņēmis Ungārijas izsniegtu uzturēšanās atļauju. Saskaņā ar Dublinas regulas noteikumiem, atbildīgajai dalībvalstij par patvēruma procedūras izskatīšanu šādā gadījumā būtu jābūt Ungārijai. PMLP, neņemot vērā situāciju Ungārijā, pieņēma lēmumu par patvēruma meklētāja pārsūtīšanu uz Ungāriju.

Nepiekrītot lēmumam, patvēruma meklētājs iesniedza pieteikumu tiesā. Pamatojoties uz objektīvo informāciju par patvēruma procedūru nodrošināšanu Ungārijā, Administratīvā rajona tiesa atcēla PMLP lēmumu. Plašāk par lietas faktiskiem un juridiskiem apstākļiem lasiet LCC [mājas lapā](#).

Bēgļa statuss Mali pilsonim

STATUSA NOTEIKŠANAS LIETA

18.03.2025. Administratīvā rajona tiesa [uzliek](#) par pienākumu PMLP pieņemt lēmumu par alternatīvā statusa piešķiršanu patvēruma meklētājam no Mali.

Tiesa atzina, ka drošības situācija Mali, tostarp galvaspilsētā Bamako, ir pasliktinājusies. Lai gan pieteicēja stāsts par draudiem nav atzīts par ticamu, tiesa ņem vērā viņa jauno vecumu, nepabeigto izglītību,

profesionālās pieredzes trūkumu un to, ka vienīgā persona ar ciešu saikni — māsa — dzīvo Latvijā.

Tā kā pieteicējam, iespējams, nav, kur un pie kā atgriezties Mali, un viņš pats nespēs nodrošināt sev drošu dzīvi tur, pastāv risks, ka viņa dzīvība vai veselība atgriešanās gadījumā varētu tikt apdraudēta saskaņā ar Patvēruma likuma 41. panta 3. punktu.

Asinsatriebība un kvalifikācija starptautiskajai aizsardzībai

23.03.2025. Eiropas Savienības Tiesa (EST) lietā Bundesamt für Fremdenwesen und Asyl pret A.N. (C-217/23) pieņēma spriedumu, kurā skaidroja kādos gadījumos pastāv pamats piešķirt personai starptautisko aizsardzību, ja persona ir iesaistīta asinsatriebības praksē.

Visupirms EST atgādināja, ka ir jāizpildās diviem kumulatīviem nosacījumiem, lai grupu varētu uzskatīt par “noteiktu sociālo grupu”:

“Pirmkārt, attiecīgās grupas dalībniekiem jāpiemīt vismaz vienai no trim minētās normas pirmajā ievilkumā norādītajām identifikācijas pazīmēm, proti, “kopīgām iedzimtām pazīmēm”, “kopējai pagātnei, ko nevar mainīt”, vai arī “kopējām pazīmēm vai pārliecībai, kas ir tik svarīga identitātei vai apziņai, ka personu nevajadzētu piespiest no tās atteikties”. Otrkārt, šai grupai attiecīgajā izcelsmes valstī jābūt īpatnai identitātei, “jo apkārtējā sabiedrība to uztver kā atšķirīgu”.

Lai kādu personu grupu varētu atzīt par “noteiktu sociālo grupu” starptautiskās aizsardzības kontekstā, nepietiek ar dažiem indivīdiem, kuri viņus uztver kā atšķirīgus. Grupai jābūt uztvertai kā atšķirīgai plašākā sabiedrībā kopumā — šādu uztveri var pierādīt, piemēram, ar diskriminācijas, izslēgšanas vai stigmatizācijas piemēriem. Arī pašas personas subjektīvā izjūta par savu atšķirību nav pietiekama. Tāpēc EST tomēr secināja, ka nevar piekrist tam, ka ģimenes, pret kurām vērsta asinsatriebība mantisku strīdu dēļ, tiek uztvertas kā atšķirīga grupa no apkārtējās sabiedrības puses kopumā.

Tas, ka persona ir pakļauta vardarbības vai pat slepkavības riskam mantiska strīda dēļ, ja pret viņa ģimeni tiek īstenota asinsatriebība, vēl nenozīmē, ka viņš pieder pie “noteiktas sociālās grupas” bēgļa statusa izpratnē. Tāpēc šādā situācijā vien ar to nepietiek, lai piešķirtu bēgļa statusu.

Persona, kura nevar saņemt bēgļa statusu, tomēr var būt tiesīga uz alternatīvo aizsardzību, ja pastāv pietiekami pamati uzskatīt, ka atgriežoties izcelsmes valstī, viņai draud reāls risks ciest būtisku kaitējumu.

Nav svarīgi, vai šo kaitējumu draud nodarīt valsts vai kāds no ģimenes vai kopienas locekļiem:

“Saskaņā ar minētā 15. panta a) un b) punktu jēdziens “būtisks kaitējums” citstarp ietver nāvessodu un tā izpildi, spīdzināšanu, necilvēcīgu vai necilvēcīgu pazemojošu izturēšanos pret pieteikuma iesniedzēju vai necilvēcīgu vai pazemojošu sodīšanu viņa izcelsmes valstī. Tā kā šajās tiesību normās nav paredzēts nekāds nošķirums atkarībā no tā, vai kaitējumu ir nodarījusi valsts iestāde vai nevalstisks dalībnieks, šāds jēdziens aptver reālus draudus, ka pieteikuma iesniedzēju var nogalināt vai pret viņu var varmācīgi izturēties kāds no viņa ģimenes vai kopienas locekļiem, neatkarīgi no šo darbību motīviem”.

Ja trešās valsts valstspiederīgais vai bezvalstnieks atbilst nosacījumiem alternatīvās aizsardzības piešķiršanai, dalībvalstīm ir pienākums šo statusu piešķirt.

TOOLKIT ON HOW TO REQUEST INTERIM MEASURES UNDER RULE 39 OF THE RULES OF THE EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS FOR PERSONS IN NEED OF INTERNATIONAL PROTECTION

Pagaidu pasākumi

2025. gada februārī ANO Bēgļu aģentūra (UNHCR) publicēja rokasgrāmatu "Toolkit on How to Request Interim Measures under Rule 39 of the Rules of the European Court of Human Rights for Persons in Need of International Protection".

Šī publikācija ir paredzēta juristiem, nevalstiskajām organizācijām un pašām personām, kuras meklē starptautisko aizsardzību.

Rokasgrāmatā skaidrots:

- **Kas ir pagaidu pasākumi?** Tie ir ārkārtas pasākumi, kurus ECT var noteikt, lai novērstu neatgriezenisku kaitējumu personai. Piemēram, lai apturētu deportāciju uz valsti, kur pastāv reāls spīdzināšanas vai nāvessoda risks.
- **Kad un kādās situācijās iespējams lūgt ECT piemērot šādus pasākumus?** Galvenokārt tas ir gadījumos, kad personai draud nopietns kaitējums, ja netiek nekavējoties apturētas izraidīšanas vai deportācijas darbības.
- **Kā sagatavot pieteikumu?** Norādītas prasības pieteikuma formai, nepieciešamajiem pierādījumiem un argumentācijai, lai ECT izvērtētu lietas steidzamību un būtību.
- **Praktiskie soļi.** Piemēram – kur, kā un cik ātri jāiesniedz pieteikums; kā sazināties ar ECT; kā rīkoties gadījumā, ja pagaidu pasākumi tiek piešķirti vai noraidīti.
- **Padomi efektīvai argumentācijai.** Ieteikumi, kā juridiski pamatot lietas steidzamību un draudošā riska nopietnību, lai palielinātu iespēju, ka pasākumi tiks piemēroti.
- **Saistība ar starptautiskās aizsardzības principiem.** Rokasgrāmata īpaši pielāgota patvēruma meklētājiem un bēgļiem, kuriem draud piespiedu atgriešana uz valsti, kurā viņu dzīvība vai brīvība ir apdraudēta.

Atgriešanās Kongo

Aktualizēta UNHCR oficiālā nostāja par cilvēku atgriešanos Kongo Demokrātiskās Republikas Ziemeļkivu, Dienvidkivu un Ituri provincēs.

UNHCR uzsver, ka šajās teritorijās joprojām norisinās bruņoti konflikti, tiek konstatēti nopietni cilvēktiesību pārkāpumi un pastāv humanitārā krīze.

Šādos apstākļos nav iespējams nodrošināt drošu un cieņpilnu atgriešanos. Ņemot vērā pastāvošos apdraudējumus, UNHCR aicina valstis nepieļaut piespiedu atgriešanu uz minētajiem reģioniem.

Par Sudānu

Pašreizējais konflikts Sudānā, kas sākās 2023. gada aprīlī, izraisa plaša mēroga vardarbību un civiliedzīvotāju upurus. UNHCR iesaka pieņemt, ka ikviens bēglis vai patvēruma meklētājs, kurš pametis Sudānu ekspluatācijas, vajāšanas vai bruņota konflikta dēļ, var pamatoti pretendēt uz starptautisko aizsardzību.

Plašāk par drošības situāciju, civiltiesību situāciju, humanitāro situāciju, kā arī citiem jautājumiem lasiet aktualizētajās UNHCR vadlīnijās un jaunākajā Eiropas Patvēruma aģentūras valsts vadlīnijās (EUAA, Country Guidance).

“Atgrūsti, sisti, atstāti nomirt.
Ziņojums par atgrūšanu
Eiropā 2024”

Ziņojumā, kuru izstrādē piedalījās arī biedrība “Gribu palīdzēt bēgļiem”, ir apkopota informācija par vairāk nekā 120 000 atgrūšanas gadījumu un sniegts ieskats Latvijas, Lietuvas, Polijas, Ungārijas, Horvātijas, Bulgārijas, Grieķijas, Libānas un Lībijas pēdējā gada tendencēm atturēšanas politikā.

Situācija Bangladešā gadu pēc studentu protestiem

EUAA izdevusi jaunāko ziņojumu par Bangladešu. Tajā sniegts pārskats par politisko situāciju un cilvēktiesību stāvokli valstī, īpaši pievēršoties 2024. gada jūlija-augusta studentu protestu sekām, kas noveda pie valdības un politikas maiņas.

Migrācija un ieklāšana

Publicēts sestais Eiropas Komisijas pret rasismu un neiecietību (ECRI) ziņojums par Latviju, kas cita starpā aplūko arī ar migrāciju saistītos jautājumus un piedāvā rekomendācijas.

Sīrija pēc Asada gāšanas

ES Patvēruma aģentūra (EUAA) ir publicējusi jauno ziņojumu par Sīriju. Tajā aplūkota situācija pēc diktatora Bašara al Asada gāšanas, koncentrējoties uz drošības, sociāli ekonomisko stāvokli, politisko situāciju un cilvēktiesībām.

UNHCR ziņojums par 2024. gadu

UNHCR ir publicējusi jauno “Global Report 2024” ziņojumu. Tajā tiek analizēti UNHCR sniegtās palīdzības un aizsardzības galvenie rezultāti 2024. gadā, koncentrējoties uz pārvietošanās tendencēm, atgriešanos, bezvalstniecību un finansējuma krīzi.

Ziņojums atklāj, ka 2024. gadā UNHCR atbalstīja **129,9 miljonus** cilvēku, kas ir par 6% vairāk nekā 2023. gadā. Gada laikā būtiski pieauga arī pārvietošanās ārkārtas situāciju skaits, sasniedzot **43** humanitārās krīzes **25** valstīs. **1,6 miljoni** bēgļu atgriezās mājās, kas ir par 54% vairāk nekā 2023. gadā.

Neskatoties uz plašu valstu, uzņēmumu un privātpersonu atbalstu, UNHCR saskārās ar vēsturiski lielāko finansējuma deficītu, kas ierobežoja organizācijas darbību un iespējas sniegt palīdzību.

Special Rapporteur

Situation of Human Rights in Belarus

Nils Muižnieks (Latvia)

ANO Cilvēktiesību padome 2012. gada 28. jūnijā ar rezolūciju 20/13 izveidoja īpašā ziņotāja mandātu par cilvēktiesību situāciju Baltkrievijā, un kopš tā laika tas tiek ik gadu atjaunots. No 2024. gada 1. novembra šos pienākumus pilda Nils Muižnieks.

24.04.2025 publicēts un 26.06.2025 prezentēts ziņojums par situāciju Baltkrievijā pēdējā gada laikā. Valstī turpinās politiski motivēta vajāšana un to īsteno, izmantojot terorisma un ekstrēmisma likumus. Vairāki cilvēki tiek tiesāti aizmuguriski, atrodoties trimdā, bet viņu ģimenes Baltkrievijā tiek pakļautas kolektīvai sodīšanai. Daudziem politiski ieslodzītajiem brīvības atņemšana tiek nepamatoti pagarināta, izmantojot Kriminālkodeksa 411. pantu, savukārt daļa nonāk piespiedu psihiatriskā ārstēšanā, bez iespējas tikt atbrīvotiem.

Ieslodzījuma vietās valda slikta izturēšanās – notiek gan fiziska, gan psiholoģiska vardarbība, cilvēki dzīvo necilvēcīgos apstākļos, tiek ierobežota viņu saziņa ar ārpasauli, īpaši smagi skarot sievietes un nepilngadīgos.

Tiek dokumentēti arī tā dēvētie “nožēlas video”, kas uzņemti zem spiediena un kalpo kā propagandas līdzeklis.

Vārda un mediju brīvība valstī faktiski ir apspiesta. Neatkarīgie mediji un to darbinieki tiek pasludināti par “ekstrēmistiem”, tiek veikta plaša cenzūra, ierobežots interneta darbības apjoms, kā arī notiek represijas pret žurnālistiem, māksliniekiem un citiem kultūras pārstāvjiem.

Pilsoniskā sabiedrība ir būtiski sagrauta – vairāk nekā 1800 nevalstisko organizāciju ir piespiedu kārtā likvidētas, turpinās arī vēšanās pret arodbiedrību pārstāvjiem, reliģiskām kopienām un brīvprātīgo tīkliem.

ANO īpašā ziņotāja ziņojumi var kalpot kā nozīmīgs papildavots, sniedzot neatkarīgu un autoritatīvu analīzi par cilvēktiesību situāciju konkrētā valstī vai tematiskajā jomā. Tie var stiprināt argumentāciju patvēruma lietās.

Tiesību akts zaudēs spēku 2027. gada 1. janvārī.

Ministru kabineta noteikumi Nr. 123

Rīgā 2025. gada 25. februārī (prot. Nr. 8 39. §)

Noteikumi par trešo valstu valstspiederīgo vīzu pieteikumu pieņemšanas un ieceļošanas ierobežojumiem Latvijas Republikā

Izdoti saskaņā ar *Imigrācijas likuma* 4. panta divpadsmito daļu

I. Vispārīgais jautājums

1. Noteikumi nosaka, kuras trešās valsts valstspiederīgajiem tiek noteikti vīzu pieteikumu pieņemšanas un ieceļošanas ierobežojumi Latvijas Republikā, un minēto ierobežojumu termiņus.

Termina "valstspiederīgais" saturs

"Latvijas Republikas diplomātiskajās un konsulārajās pārstāvniecībās ārvalstīs pieņem vīzu pieteikumu no Krievijas Federācijas pilsoņiem, kuri ir Latvijas Republikas valstspiederīgo ģimenes locekļi [..]"

MK Noteikumu Nr. 123 2.1.punkts

Pamatojoties uz MK noteikumiem Nr.123, Latvijas Republikas diplomātiskajās un konsulārajās pārstāvniecībās ārvalstīs ir noteikts ierobežojums pieņemt vīzu pieteikumus no Krievijas un Baltkrievijas pilsoņiem. Šis ierobežojums neattiecas uz noteiktām personu grupām (2. punkts).

Vīzu pieteikumi tiek pieņemti, piemēram, gadījumos, kad Krievijas vai Baltkrievijas pilsoņu ieceļošana Latvijā ir saistīta ar humāniem apsvērumiem, kad attiecīgajām personām Latvijā ir piešķirtas uzturēšanās tiesības, kā arī gadījumos, kad personas darbs ir saistīts ar diplomātisko vai konsulāro dienestu. Praksē radās jautājums par šo noteikumu 2.1. apakšpunktā lietotā jēdziena "valstspiederīgais" saturu. ►

REĀLS GADĪJUMS

Krievijas pilsonis, kuram Latvijā ir piešķirts bēgļa statuss, vasaras sākumā vēlējās uzaicināt uz Latviju savu māti – Krievijas pilsoni. Jūnija sākumā persona portālā www.latvija.gov.lv noformēja mātei ielūgumu, PMLP nolēma atteikt šī ielūguma apstiprināšanu.

PMLP lēmumā tika norādīts, ka personai, pamatojoties uz Ministru kabineta noteikumu Nr. 123 2.1. apakšpunktu, nav subjektīvu tiesību noformēt ielūgumu attiecīgajai personai.

Šāda šaura termina “valstspiederīgais” interpretācija likās neatbilstoša, jo publiskajā telpā bija pieejama informācija, kas pirmšķietami liecinātu par pretējo.

DIVI PIEMĒRI

Piemēram, portālā latvija.gov.lv pieejamajā elektroniskajā pakalpojumā “Ielūguma vai izsaukuma apstiprināšana vīzas vai uzturēšanās atļaujas pieprasīšanai Latvijas Republikā” 4. sadaļā “Uzaicinātais ārzemnieks” tiek lūgts norādīt gan “valstisko piederību” (valsti), gan tās veidu, piedāvājot šādus variantus: alternatīvais, bezvalstnieks, bēglis, nenoteikts, nepilsonis, pagaidu aizsardzība, pilsonis. Kā arī, Latvijas Zinātņu akadēmijas Terminoloģijas komisijas 2008. gada 27. maija lēmuma Nr. 75 1. punktā ir norādīts, ka termini “pilsonis”, “pavalstnieks”, “valstspiederīgais”, kā arī “pilsonība”, “pavalstniecība” un “valstspiederība” nav sinonīmi.

VALSTISKĀS PIEDERĪBAS VEIDS *

ALTERNATĪVAIS

BEZVALSTNIEKS

BĒGLIS

NENOTEIKTS

NEPILSONIS

PAGaidu AIZSARDZĪBA

PILSONIS

Izvēlēties...

Nav norādīts

SAŅEMTĀ ATBILDE

Persona ar LCC palīdzību, vērās ar iesniegumu Ministru kabinetā ar jautājumu par jēdziena “valstspiederīgais” interpretāciju.

Tika saņemta atbilde no Ārlietu ministrijas, kurā tika informēts, ka Konsulārās palīdzības un konsulāro pakalpojumu likuma 2. panta pirmajā daļā ir uzskaitīti tiesību subjekti, uz kuriem attiecas termins “valstspiederīgais”. Proti, ar terminu “valstspiederīgais” saprot Latvijas pilsoņus, Latvijas nepilsoņus, personas, kuras Latvijā atzītas par bezvalstniekiem, kā arī personas, kurām piešķirts bēgļa vai alternatīvais statuss Latvijā. Ārlietu ministrija apstiprināja, ka **šāds termina “valstspiederīgais” saturs attiecināts arī uz Ministru kabineta 2025. gada 25. februāra noteikumiem Nr. 123.** ■

Fakti un skaitļi

Organizācija “Vjasna” apkopoja statistikas datus par situāciju Baltkrievijā pēdējo 5 gadu laikā:

- Ir fiksēti vairāk nekā **100000** represijas fakti;
- Piecu gadu laikā politisko ieslodzīto skaits ir palielinājies 47 reizes — no 25 līdz 1187 cilvēkiem. Kopumā kopš 2020. gada augusta politiskā ieslodzītā statusu ir ieguvuši **4064** cilvēki, no kuriem **776** ir sievietes.
- Vismaz **8532** cilvēki ir iesaistīti krimināllietās. Attiecībā uz ne mazāk kā **7299** cilvēkiem ir piespriesti politiski motivēti spriedumi.
- Vismaz **1765** notiesātas sievietes. Pašlaik ieslodzījumā atrodas **178** politiskās ieslodzītās, tostarp pensionāres, sievietes ar nopietnām slimībām, kā arī daudzbērnu mātes.
- Ir zināms par vismaz **206** politiskajiem ieslodzītajiem, kuri atrodas īpašā riska stāvoklī. Tie ir cilvēki ar veselības problēmām, daudzbērnu vecāki, kā arī personas, kas atrodas piespiedu psihiatriskajā ārstēšanā slēgtās iestādēs.
- Gandrīz **3000** cilvēkiem jau ir bijušā politiski ieslodzītā statuss, un vairāk nekā **1620** no viņiem savu sodu jau ir pilnībā izcietuši.

Intervija

06.08.2025.
“Supolka”
vadītājs Rodions Begļaks stāsta par baltkrieviem aktuālajiem jautājumiem.

Izstāde

09.05.2025.
Saeimā notika izstādes atklāšana, kurā eksponēti zīmējumi, kas tapuši Baltkrievijas cietumos ar vienkāršiem materiāliem.

Vēstules

22.05.2025.
Okupācijas muzeja telpā notika vēstulju rakstīšana politieslodzītajiem Baltkrievijā.

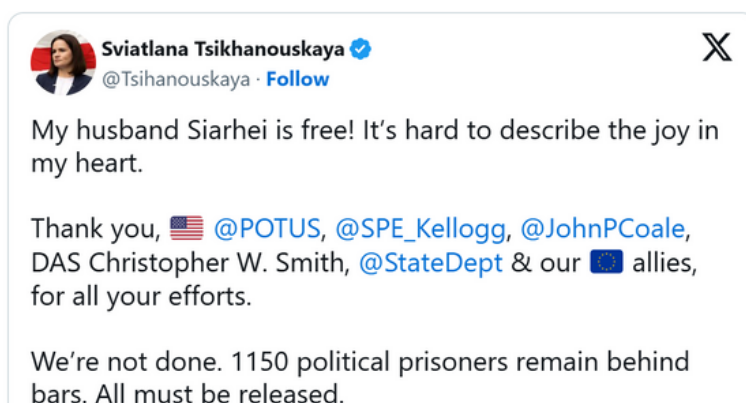
5 GADI KOPŠ NOZAGTĀM VĒLĒŠANĀM BALTKRIEVIJĀ

Organizācijas “Supolka” fotogrāfija

Atbrīvoti 14 politieslodzītie

21.06.2025 Baltkrievijā, pēc ASV īpašā sūtņa Kīta Kelloga vizītes un tikšanās ar Lukašenko, no cietuma atbrīvoti 14 politieslodzītie – tostarp Sviatlana Cihanouskas vīrs Sjarhejs Cihanouskis un divi Latvijas pilsoņi.

Thank You

Izsakām lielu pateicību LCC
brīvprātīgajām, kas iesaistījās
materiālu sagatavošanā šī apkārtaksta
tapšanā: Katrīnai Masī, Jelizavetai
Kuraksinai un Agnesei Vilcānei!

MEKLĒJAM BRĪVPRĀTĪGOS UN PRAKTIKANTUS

JA TEVI INTERESĒ CILVĒKTIESĪBAS; <<

JA TU VĒLIES SNIEGT SAVU
IEGULDĪJUMU CILVĒKTIESĪBU
VEICINĀŠANĀ;

JA TEV IR ZINĀŠANAS SOCIOLOĢIJĀ, <<
POLITOLOĢIJĀ, JURISPRUDENCĒ VAI
KOMUNIKĀCIJAS ZINĀTNĒ;

JA ESI AKTĪVS SOCIĀLAJOS TĪKLOS; <<

JA TEV IR BRĪVS LAIKS, KO VELTĪT
BRĪVPRĀTĪGAM DARBAM.

PIESAKIES!

Raksti mums uz
office@humanrights.org.lv

Vairāk informācijas par
Latvijas Cilvēktiesību centru:
www.cilvektiesibas.org.lv

Kontakti

liliana@humanrights.org.lv

office@humanrights.org.lv

(Whatsapp): +37126303434

facebook.com/LCHRLCC/

@LCC_LCHR

instagram.com/lcc_lchr

cilvektiesibas.org.lv

Skolas ielā 21, 6. stāvs, 609c, Rīgā

Šis ziņnesis ir izdots Latvijas Cilvēktiesību centra un ANO Bēgļu aģentūras (UNHCR) projektā "Juridiskās palīdzības sniegšana patvēruma meklētājiem un personām ar starptautisko aizsardzību un kapacitātes stiprināšanas pasākumi Latvijā".

UNHCR neatbild par ziņnesī iekļauto saturu.